

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 103

Číslo: 8

19. února 2023

Cena: 12 Kč

SÍLA SRDCE (A SNĚHOVÉ VLOČKY)

Vrátila se zima. Po zledovatěném sněhu lezu do kopečku k ruinám kostela. Nebe je nízké, padající vločky se sotva proletí povětřím a splynou se zemí. Cesta vločky je krátká. A cesta člověka? Než jsem došel k bráně kostela, zdálo se mi, že se mezitím ozvěna mého dechu rozšířila vesmírem na světelné roky daleko. Ale byla to pouhá chvíle. Během ní ovšem několik vloček završilo svou cestu. Slzy nebes napojily žíznivou zemi. Na jaře se ukáže, jak je každá slzička důležitá a vzácná. I díky nim se obnoví život. Cesta může pokračovat. Z kostela zůstaly po staletích už jen obvodové zdi, vstupní portál a kamenný oltář. Nyní přikrytý sněhem, nejkrásnějším oltářním ubrusem, bílým jako vlasy starce nebo vlna beránka. Svíci však musí přinést člověk. Hořící svíci v srdci. „Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni uzří Boha.“ Pokud v srdci hoří svíce, velikonoční svíce, světlo Kristovo, její plamínek srdce očišťuje. Lákavá pokušení a bláznivé nápady samozřejmě nevyvanou. Proč by měly? Kdo si nezakazuje sny a touhy, není nečistý. Naopak je upřímný – k sobě i Bohu. A je-li upřímný, nabízí Bohu vše, co vyvstává i z nejtemnějších koutů srdce, ať to nechá projít plamenem své lásky.

Verš o čistotě srdce z Ježíšova horského kázání moudře vykládá filosof Søren Kierkegaard, když píše, že čisté srdce chce jen jedno – chce dobro. Hledá je. Otevírá se mu. Stává se pro ně prostupným. Zrcadlí je. A posílá energii dobra na cestu pokrytou zledovatělým sněhem, kde je snadné uklouznout a zranit se. Pokojná srdce vyzařující dobro se podobají andělům seslaným z nebe, sněhovým vločkám, které nepromarnily vyměřený čas. Pomáhají druhým už svou tichou existencí, svou nevtíravou přítomností, aby šli po nevyšlapané cestě dál a neztratili naději, že i po pádu lze opět vstát, protože máme víc než dvě ruce a nohy. Máme jeden druhého a Krista v nás a mezi námi.

Představy lidí o tom, co je dobro, bývají různé. Neshodnou se, o jaké dobro usilovat. Starozákonní prorok nikoho neuvádí v omyl ohledně pravého dobra: „Člověče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem“ (Micheáš 6,8). Dobré je chodit s Bohem, jehož cesta vede z nebe na zemi, od hořících srdcí hvězd k hasnoucím srdcím lidí, aby v nich znovu zažehl řetězovou reakci dobra. Říká se, že sněhová koule nemá v pekle šanci. Ale sněhová vločka, planoucí srdce, životem pulsující hvězda, má nejen šanci – má poslání. Proměnit i peklo na místo naděje, kde se dá žít a věřit, že smrt už se překlopí do vzkříšení.

Brzy na jaře mezi oltářními kameny vyrostou stébla trávy a vyraší květiny, jejichž jména neznám. Život se obnoví. Cesta pokračuje. Síla srdce, které chce dobro a miluje dobro, se rodí ze stejného principu, jímž dychtivá země do sebe vtahuje vláhu shůry – z poznání, že není jiné cesty, než se otevřít a přijmout, co přichází, co mi padá z nebe tak blízkého, že si na ně smím sáhnout, kdykoli se dotknu zvrátněné tváře bližního, skrze niž prosvitá čistá tvář Ježíšova.

Lukáš Bujna

O tvůrci nakladatelství a revue Rozmluvy

Rozhovor s Alexandrem Tomským

„Během více než třiceti let, která uplynula od pádu ‚železné opony‘, svou neúprosnou publicistikou zdůrazňuje Alexander Tomský základní smysl individuálního i pospolitého života, konzervatismus zdravého rozumu, jež opět ohrožují budovatelé staronové utopie společenské a sociální spravedlnosti. Platí ovšem, že žádnou společnost nelze zlepšovat bez vzájemné oddanosti národního společenství a bez morální výchovy k odpovědnosti jednotlivce.“

(z knihy Lenky Jaklové *Věčná vzpoura v srdci konzervativce – Rozmluvy s Alexandrem Tomským o životě, literatuře a politice*)

Měl jste, pane Tomský, mimořádně talentované rodiče s výrazným nadáním pro jazyky, výborné diskutéry, zajímající se o filosofii. Matka, Polka, studovala medicínu, téměř do posledního ročníku. Ovšem nad vytouženou profesí zvítězila mateřská péče o čtyři potomky.

Autor fotografie: Jan Matouš

Odpoj se, připoj se!

Uvažujete o zapojení do Národního dne odpojení, který je každoroční výzvou k 24hodinovému digitálnímu detoxu a probíhá od západu do západu slunce, letos od pátku 3. března do soboty 4. března 2023?

Pak nepodceňte přípravu! Umění prožít „odpojený“ den v pokoji totiž spočívá právě v promyšlené přípravě.

Je dobré v klidu předem rozvážit, co se má toho dne dát a co se tedy dá čekat. Určitě má smysl dát předem vědět kolegům či příbuzným, že budete bez telefonu – jinak by se mohli zbytečně vyděsit, budou-li vám celý den neúspěšně volat!

A vymyslete nějaký program na sobotu. Ale pozor, program, při kterém není potřeba telefon. Ani internet. Ani digitální foťák. Ani televize...

Zvládnete to? Pokud se vám ten úkol zdá nadlidský, pak právě vy jste tím nejlepším kandidátem, který by měl doma oslavit Národní den odpojení. Připojte se k nám. Možná se vám to

zalíbí! A možná objevíte, že takový den zpomalení a ztišení je možné si dopřát pravidelně, dokonce každý týden! Někdo tomu říká šabat nebo den odpočinutí. A ten nenabízí jen samé odpojování, naopak dokáže i nečekaně spojit, propojit, ba i napojit...

David Floryk,

Ostrava pro život, z.s.

Fascinovalo mne, že vám řekla, jakmile v srpnu 1968 přijely sovětské tanky: „Sbalila jsem ti kufr, odjed’ do Anglie.“ Nechtělo se vám, ale věřil jste její intuici a navíc jste si uvědomoval, že tam máte příbuzné, i když víceméně vzdálené.

Odejít do cizí země, ztratit domov, kamarády, možnost studia, začít nový život od píky a v cizím jazyce, je pro bytostného konzervativce opravdu velmi těžké. Ve mně tenkrát ještě neodumřela radost z českého kulturního obrození 60. let a chtěl jsem proti okupantům bojovat. Matka byla realista.

Jaké byly začátky v Anglii, kde jste si zvolil studium ekonomie, i když vašim snem bylo vyučovat na

vysoké škole filosofii?

Pracoval jsem zpočátku jako pomocná síla, myl nádoby, v tiskárně tahal palety s nákladem pohlednic, pracoval za barem. Náhodou jsem se dozvěděl, že prestižní univerzita The London School of Economics přijímá české a slovenské studenty a všechno hradí, v prvním ročníku jsem dokonce zadarmo bydlel na koleji. Samozřejmě takové studium po životě v socialismu byl strašlivý šok – já ani nevěděl, co to je inflace a deflace, nebo jak funguje šeková knížka.

Jak tomu tehdy bylo se vstřícností vůči přichozím z okupované země?

V Británii v té době vládla generace Mnichova. V roce 1968 uplynulo te-

prve 30 let od Chamberlainovy dohody s Hitlerem, která měla zajistit v Evropě mír. Konzervativní Angličané měli špatné svědomí a socialisté byli v šoku, ti zase věřili na Pražské jaro a reformu komunismu. A tak nám otevřeli dveře do všech univerzit. To jsem ovšem nevěděl, na noviny jsem neměl peníze. Jistě bych si vybral jiný obor.

Směřoval jste k činnosti politologa, filosofa, nakladatele, publicisty, to asi nebylo snadné?

Ale vůbec ne! Skončil jsem jako úředník ve stavebním průmyslu. Po pěti letech pobytu jsem ale získal občanství (a právo na stipendium) a mohl studovat znovu.

Pokračování na str. 3

Bdít - to je naše služba!

O jednom podzimním odpoledni jsem šel po mostě Legií směrem k Újezdu. Kolem kráčelo jen několik chodců - kdo nemusel, zůstal raději v teple. V duchu jsem si opakoval verše švýcarské autorky Silvy Walterové: „Někdo musí bdít dole u mostu, aby hlásil tvůj příchod, Pane, ty přece přijdeš uprostřed noci. Bdít - to je naše služba, bdít.“ Předem mnou kráčel pomenší starší pán v černém dlouhém kabátě a nesl malou aktovku - asi penzista, který spěchal v chladném podvečeru domů. Ale tam už nedošel: chtěl si asi zkrátit cestu a přejít vozovku na druhou stranu. Bez rozhlédnutí na ni vstoupil, když se od Újezdu přibližovalo auto řízené jakýmsi mladíkem a nabralo ho přední kapotou, ten se převalil přes střechu vozu a dopadl na dlažbu. Stačila chvilka nepozornosti a dohasl jeden lidský život. Přijela policie, sanitka s lékařem a nakonec pohřební vůz. Krátce jsem se za duši neznámého pomodlil...

Paní Silja napsala: „Bdít - to je naše služba, bdít. Rovněž i za svět. Vždyť svět je tak lehkomyšlný, pobíhá venku a ani v noci nebývá doma. Pomysli na to...“ Výzvu k bdělosti obsahuje i Ježíšova řeč (Marek 13. kap.): „Dejte si pozor, bděte... protože nevíte, kdy přijde pán domu, zdali navečer nebo o půlnoci nebo za kurpění nebo ráno, aby vás nezastihl spící.“ Pán v evangeliu odjíždí na delší cestu, proto rozděljuje úkoly a povinnosti těm, které ponechává v domě, a zvláště vrátnému nařizuje, aby bděl. V textu se odráží myšlenka, že nikdo z lidí nezná den ani hodinu jeho příchodu. Proto je bdělost služebníků tak důležitá. Jde hlavně o bdělost srdce a o jeho pohotovost, aby nezaspalo jako apoštolové v zahradě při Ježíšově agonii.

Francouzská autorka Simone Weilová píše, že se celý život snažila o obnovu vnitřní rovnováhy, kterou různé vlivy stále ohrožovaly. V knize „Neuspořádané myšlenky o Boží lásce“ zdůrazňuje, že pro každého člověka je připravena možnost poznat pravdu a využít přirozených schopností k plnění životních úkolů. Abychom poznali pravdu přijali a kráčeli v jejím světle, k tomu je třeba cvičit pozornost. To dá ovšem práci, neboť povrchní část z nás, ovládaná egem, se snaží nečekat na Pánův příchod a noří se do hlubin marnosti a beznaděje. K poznání pravdy o společnosti a událostech nám pomáhá právě naše církev; proto se pravidelně scházíme, vyměňujeme si názory a nasloucháme i pozvaným, zkušeným lidem. Pomáhá nám v bdělosti srdce rozeznávat pravdu od lži, upřímnost od přetvářky a být aktivními členy naší demokratické společnosti.

Miloslav Fiala

Z kazatelského plánu

Poslední neděle po Zjevení Páně - Proměnění Páně

Hlahol Hospodinu, celá země! Radostně služ Hospodinu!

(Žalm 100,2)

První čtení z Písma: Exodus 24,12-18

Tužby pro dobu po Zjevení Páně:

2. Abychom Ježíše jako Syna Božího vyznávali a za Pána jej přijímali, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom v naší církvi o duchovní dary pečovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, než měl tvůj Syn trpět, na svaté hoře jsi zjevil jeho slávu. Dej, ať vírou vidíme světlo jeho tváře! Posiluj nás, abychom nesli svůj kříž, a tak se mu stali podobnými. Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 2. Petrův 1,16-21

Evangelium: Matouš 17,1-9

Verše k obětování: Žalm 100,2-3

Verš k požehnání: Matouš 17,9

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, pokorně tě prosíme, ať tvůj lid, který občerstvuješ svým slovem a svátostmi, tobě slouží životem, v němž budeš mít zalíbení. Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 46, 49, 101, 146, 197

Technologický šabat

Skutečný šabat znamená sobotní spočinutí od každodenní rutiny. „Tech-šabat“ znamená den digitálního odpočinku neboli den bez používání technologií s obrazovkami: smartphonů, osobních počítačů, tabletů a televize. Všechny obrazovky mají být vypnuty po dobu čtyřadvaceti hodin, tedy po dobu celého šabatu, od pátečního západu slunce do sobotního západu.

Termín „Technology Shabbat“ se zrodil v roce 2010, kdy se americká autorka a producentka Tiffany Shlain spolu se svým manželem Kennethem Goldbergem poprvé zúčastnili „Národního dne odpojení“, pořádaného think-tankem Reboot.

Mezi vítané tech-šabatové aktivity patří čtení, procházky, návštěva nových míst, outdoorové aktivity a (v neposlední řadě) používání papíru a pera k zachycení ledašeho, co se nám vynoří v mysli, náhle odpoutané od věčných obrazovek. Příležitostí vyzkoušet digitální či technologický šabat se může stát blížící se Národní den odpojení, který je každoroční výzvou k 24hodinovému digitálnímu „odpojení“.

David Katznelson, výkonný ředitel a generální ředitel společnosti Reboot, která stála u zrodu Dne odpojení, říká: „Technologie je jedním z nejužitečnějších a současně potenciálně znepokojivých moderních pokroků – usnadňuje komunikaci celé globální komunity, ale také u jednotlivců podporuje návykové chování, které často nahrazuje přirozenou lidskou interakci.“

Organizátoři na svém webu www.sabbath-manifesto.org nabízejí 10 základních principů, které jsou však zcela otevřené vaší jedinečné interpretaci.

Jsou pozváním, abychom se do těchto aktivit zapojili, když do svých životů vkládáme sedmidenní rytmus a pokračujeme v dynamice dne odpojení po celý rok. Naleznete ke každému bodu vlastní obsah a rozvíňte je po svém:

- **Vyhnete se technologiím, nahradte je přirozeným kontaktem.**
- **Budte ve spojení se svými blízkými.**
- **Podpořte své zdraví.**
- **Jděte ven, nejlépe do přírody.**
- **Vyhnete se komerci, zvolte něco dobrovolnického.**
- **Zapalujte svíce, pozorujte plameny, inspirujte se světlem.**
- **Pijte společně víno, jezte chléb.**
- **Vyhleďte ticho, zvuků je celý týden všude plno.**
- **Nebudte nikomu nic dlužni, dávej každému, co mu náleží.**

David Floryk

Ostrava pro život je iniciátorem Národního dne odpojení v ČR

Nad Písmem

Nechat se proměnit

Mt 17,1-9

„A byl proměněn před jejich očima; jeho tvář zářila jako slunce a jeho šat byl oslnivě bílý.“

(Matouš 17,2)

Vážené sestry, vážení bratři, Ježíš postupem času odkrývá svým učedníkům, kdo skutečně je a jaký je jeho úkol. Proměnění na hoře je, myslím, důležité propojit s předchozími událostmi u Césareje Filipovy. Tam apoštol Petr správně vyznal, že pokládá Ježíše za Mesiáše, Syna Boha živého, ale stále plně nechápe, co to znamená. Měl svoji představu a když Ježíš konfrontuje své učedníky s předpovědí utrpení, které ho čeká v Jeruzalémě, Petr se postaví na odpor. Postaví se proti tomu, aby jeho Pán prošel utrpením, o kterém již s učedníky hovořil.

Z Césareje se vydávají k veliké hoře. Byť tradice ukázala na horu Tábor, text ji přímo nezmiňuje. Evangelista tak snad otevřeněji používá symboliku hory jako místa, kde člověk vstupuje do Boží blízkosti a kde se dějí důležité věci (nelze nezapomenout na horu Sinaj a předané Desatero). Zcela prakticky viděno, hora je také místem klidu, které umožňuje nadhled a soustředění. Text evangelia říká, že se na vrcholku ocitl Ježíš se svými učedníky sám, byť se brzy

ukáže, že sami ve skutečnosti nebyli.

Než se objeví dvě starozákonní postavy, učedníci jsou svědky nečekané události. Ježíš byl před jejich zraky proměněn. Jeho tvář zářila jako slunce a jeho šat byl oslnivě bílý. Scéna, kterou si těžko představíme, bývá často zobrazovaným motivem východních ikon. Ježíš, jako centrální postava scény, září božskou podstatou tak, že učedníci v popředí ikony si musí zakrývat oči. Jsou doslova převaleni Boží slávou. Tři Ježíšovi žáci mají to privilegium ho vidět jinak, v nové perspektivě. Evangelista se nezabývá tím, jak tato zkušenost technicky proběhla, důležitý je výsledek – učedníkům je odkryta pravá povaha Mesiáše. Můžeme tak přesunout termín proměnění i na ně – stalo se to proto, aby byli vyzbrojeni zkušeností na blížící se velikonoční události.

Jak jsem psal, nakonec tam sami nebyli, vedle Ježíše se objevuje Mojžíš a Eliáš. Důležité je, že se nejen objevují, aby doplnili scénu, ale vstupují do rozhovoru s Ježíšem. Zdá se, že tak ještě dokončují své poslání, které ve svých životech započali. Obě dvě postavy byly spojeny s eschatologickým očekáváním a nyní jsou svědky blížících se zásadních událostí po celý

svět, Boží příklon k světu obětí a vzkříšením jeho Syna. Když se vrátím zpět k ikonografickému zobrazení, Mojžíš a Eliáš jsou vyobrazeni v mírném předklonu, jako by vzdávali poctu Ježíšovi. Snad tak mlčky souhlasí s jeho misí, neboť skrze něho přijde zlom v dějinách lidstva.

Apoštol Petr na proběhlé reaguje jako obvykle – velice lidsky. Rád by tuto situaci zakonzervoval, a tak navrhuje postavit stany. Zřejmě má touhu zůstat v tomto blaženém stavu Boží přítomnosti a nevydávat se už do Jeruzaléma, kde svoji budoucnost vykresluje Ježíš temně. Ani nedokončil svoji myšlenku a opět do lidského přemýšlení vstupuje Boží akt, tentokrát Boží hlas potvrzující Ježíšovo Boží synovství. Ve scéně se vrací pozornost na důležitost Ježíšova poslání, byť je v rozporu s lidskou představou Mesiáše.

Ježíšovo proměnění je tu tedy pro jeho následovníky, pro nás. Je to akt Boží lásky, která je pozváním ke vstupu do zkušenosti, kdy budeme ochotni vzdát se našich idejí a obrátit a pohlédnout do skutečnosti. Na Petrovi vidíme a v našich životech stále zakoušíme, že je to těžké, přesto věřím, že je to základní úkol na cestě do Boží náruče. Amen.

Vladimír Volráb

Pane Bože, nechť světlo tvé milosti a lásky promění naše srdce, abychom viděli cestu, kterou ty nás chceš vést, a měli sílu opustit cestu naši.
Amen.

„Ztracený“ malíř Emanuel Zamrazil

Dokončení z čísla 7
*„Procházejte Starou Pinakothekou, zahleďte jsem Emanuela Zamrazila, jak kopíruje Hondecoeterovu drůbež. Znal jsem se s ním z akademie z Pirnerova oddělení. Tenkrát měl už řadu studijních let za sebou a přišel k Pirnerovi podruhé, vrátiv se z Mnichova jako něžný a dokonalý kolorista, na jehož práce jsme se rádi dívali. Byl to vysoký štíhlý člověk, jenž si v Praze pěkně cho-
 dil. Na ulici oslňoval cylindrem, ve škole plešil. Krasavec nebyl, ale rád dělal dojem řečmi vždy hodně radikálními... Zamrazil mi v Mnichově doporučil Ažbeho školu...
 Jevil se značný rozdíl mezi jeho nynější a tehdejší osobností. Nebylo u něho někdejší vznětlivost; také se už tak pečlivě nestrojil. Bylo u něho vše tlumenější, usmíval se zdrženlivě, maje ruku skoro pořád položenou na tlusté knize kapesního formátu... „Co to je?“ a ukazují na onu tlustou knihu. „To je Písmo svaté.“ „Chcete se věnovat malbě náboženských obrazů?“ „Ne. Čtu v něm pilně. Nosím je stále s sebou.““*

Emanuel Zamrazil, jenž vstoupil na mnichovskou Akademii roku 1884, působil na soukromé škole Slovinců Antona Ažbeho, založené roku 1891, v 90. letech 19. století jako korektor a asistent. Bydlel přímo v sídle školy (dřevěné budově uprostřed zeleně, které se prezdívalo „pustevna“) na okraji vnitřního Mnichova ve Schwabingu, kterou v době největšího rozkvětu navštěvovalo 100–150 žáků, z toho zhruba třetinu tvořily ženy. Ažbeho škola přitahovala umělce z celého světa, zejména pak ze střední a východní Evropy. Když v roce 1988 uspořádalo Wiesbadenské

muzeum výstavu „Cesta k moderně a Ažbeho škola v Mnichově“, byla na ní zastoupena díla slovinských impresionistů R. Jakopiče a I. Grohara, Srby N. Petrovičové, Rusů V. V. Kandinského a A. Jawlenského, z Čechů byli vybráni A. Hudeček, L. Kuba, E. Pacovský, J. Augusta a dvěma obrazy i Emanuel Zamrazil. Jeho tvorby si Ažbe, na němž žáci oceňovali otevřenost vůči novým uměleckým proudům, vážil, dokonce si Zamrazilův obraz Kněz (Mnich) pověsil do svého ateliéru. Ve zprávě o výstavě ukazující přínos Ažbeho školy pro moderní umění, kterou otiskl v roce 1989 exilový čtvrtletník Proměny, teoretik a historik výtvarného umění Jan Baleka k Zamrazilově uměleckému vývoji dodává: „...přislíb svého uměleckého nástupu nenaplnil a v dějinách českého umění se ocitl zapomenut na jeho okraji.“

Kde hledat dál, abychom dokázali lépe pochopit, jak se může člověk „ztratit“ z uměleckého i běžného života. Nabízelo se archivní podzemí v Dejvicích. Nejednou jsem se po utišení každodenního provozu na církevním ústředí ponořil do bohatství našeho Ústředního archivu a muzea ČČSH. A i tentokrát jsem začal dostávat odpovědi. Díky našemu pilnému předchůdci, archiváři Velešlavu Růžičkovi, jsem objevil dva vydatné soubory Zamrazilovy korespondence. Nevysvětlitelná badatelská touha se protнула také ve fondu ústřední rady, kde se nachází malířův dopis z konce listopadu 1920, v němž podrobně informuje Ústřední výbor ČČS o stavu věřících na Neveklovsku a realisticky vykresluje obtíže spojené se zrodem nové náboženské obce.

První konvolut korespondence z let 1920–1921 je adresován Karlu Farskému. Třináct dopisů poodhaluje a dává pochopit mnohé z obtavosti i úskalí pro uplatnění ideálů nové církve. Vedle toho se dozvídáme o Zamrazilově publikování v Českém zápase („K otázce úpravy obřadů“, „Věřím ve sv. církev „obecnou“ – katolickou“, „Náboženství dnešní Itálie“ – překlad), nabídce bezplatně vytvořit podobizny zakladatelských osobností církve, o malířově vášni pro těsnopis, o návrzích bohoslužebných rouch, snaze odpoutat církev od vlivu ateistické Volné myšlenky či autorově důrazu na Písmo: „A zde naskytá se nám velká práce. Náš lid bude muset si navykknout, dbát více na výroky Písma sv., nežli na lidskou filozofii,“ napsal Farskému v červnu 1920.

Jak si ještě potvrdíme později, Písmo se stalo malíři nezměrným pokladem až do konce jeho pozemského putování. Jedním z dokladů je i obsah brožury O „primátu“ Petrově, která vyšla nákladem církve v listopadu 1920 a jejímž autorem, skrývajícím se za iniciálami E. Z., byl právě Emanuel Zamrazil. I když jde o brožuru určenou široké veřejnosti, autor prostudoval celou problematiku a opírá se o Písmo. Konečně v samém závěru textu přichází s neotřelou radou: „Nechť církevní rád zůstane ještě po nějaký čas ve stavu provizorním, a ať všichni naši kazatelé hledí rozšířit co možná znalost Písma sv. mezi lidem. Budeme-li pak pokračovat a dávat našemu náboženskému

hnutí pevné formy, podaří se nám to mnohem lépe, budeme-li všichni obeznámeni se Slovem Božím.“

Druhý soubor Zamrazilovy korespondence byl adresován Emilu Dlouhému-Pokornému. Deset dopisů je vymezeno lety 1920–1934, takže nám dávají nahlédnout i za horizont zakladatelského období ČČSH. Oba aktéři se opakovaně osobně setkali, jednou z příležitostí byly i české bohoslužby v Neveklově odsouzené právě Emilem Dlouhým-Pokorným 3. října 1920. Ve 30. letech 20. století plánoval umělec návštěvy milého bratra, jak Pokorného v dopisech oslovoval, v Brně, kam se uchýlil po sporech s vedením církve. Z dopisů vyplývá, že též Zamrazil v roce 1928 přerušil styky s ČČSH, které vyčítal pochybnosti o Ježíšově Božství a moci Boží, „která když přijde čas, působí znamenitými a zázraky... Bez přispění Božího není žádná náboženská reforma dokonalá, nýbrž spíše se hospodáří od 10 ku 5, jako je to v Církvi čsl,“ postěžoval si v roce 1933. Ve stejném a následujícím dopise poodhaluje svůj „minulý život“ a zklamání z nenaplněných nadějí vkládaných do ČČSH: „Když mi bylo 20–27 let, byl jsem v pochybnostech o celé křesťanské víře... Jeden velký omyl římské církve spočívá v tom, že ona o sobě hlásá, že je samospasitelná, neomylná, bez vady atd. a vykládá některá místa Písma jednostranně ve svůj prospěch... Z počátku se slibovalo, že Církev čsl. se bude držet Písma sv. a prvních 7 konciliů křesťanských. Z toho důvodu doufal jsem, že se v Církvi čsl. udělá reforma, která bude lepší, nežli nynější učení Církve římské. Ale chyba lávky!...“

Mohu říci, že to bylo snad největší zklamání v mém životě... Je to veliký nedostatek a zanedbání ze strany církve, že nedovedla z toho zřídla pravdy (z Bible) čerpat...
 Prodělal jsem sám také ten život bez znalosti Bible, ale bylo to tápání bez cíle a bez radosti. Přišla však pro mne příležitost, že jsem poznal, že v Bibli jsou uschovány pravé poklady moudrosti, víry, světla a útěchy. A jen někdy, když vzpomínám na ty minulé časy, napadne mne, co by se bylo se mnou stalo, kdyby mne Bůh nebyl přivedl k tomu poznání svého slova. V takových chvílích cítím celou svoji nehodnost a nicotu, a zároveň hlubokou vděčnost k Bohu za Jeho vedení.“
 Zdržím se klasifikace Zamrazilova pohledu na zakladatelské období ČČSH, přestože z něj cítím celou šíři podnětů ke svědomité sebe-reflexi. Závěrem bych ale ještě rád poděkoval sestře farářce Marii Tiché za otevřené rozhovory, které se mnou, ačkoli jsme se předtím nikdy osobně nesetkali, vedla. Díky nim jsem se dozvěděl, že poslední léta života prožil Emanuel Zamrazil u své neteře Marie Nuskové v Neveklově.

Rodina Nusková vlastnila velký dům s obchodem na neveklovském náměstí. Patřila k obětavým donátorům ČČSH, Alois Nusek zastával na počátku 30. let 20. století funkci revizora účtů. Rodinu poznamenalo válečné vystěhování a do existenciální bídy uvrhla komunistická konfiskace majetku. Ovdovělá paní Nusková živořila společně se strýcem v jedné místnosti svého domu, do něhož byly nastěhovány další dvě rodiny.

Dokončení na str. 4

O tvůrci nakladatelství...

Dokončení ze str. 1
 Tentokrát na pedagogické fakultě filosofii a religionistiku.

V Londýně jste založil v období studené války nakladatelství Rozmluvy a později též stejnojmennou literární revui. Můžete nám něco říci o těchto tvůrčích aktivitách a o svých spolupracovnících? V celém spektru exilových antikomunistických časopisů sice nechyběly pravicové plátky, zato ani jediný nebyl z gruntu konzervativní, Češi měli jen liberální pravici a méně liberální levici a já už se pod vlivem filosofa Rogera Scrutona stal anglickým konzervativcem. Pár spolupracovníků jsem našel, byli to zejména básník Jiří Gruša a katolický filosof a literát Rio Preisner, ti ostatní jako Josef Jedlička nebo Ivan Diviš figurovali v záhlaví časopisu spíš pro okrasu. Smyslem časopisu bylo rozmlouvat lidem tradiční český socialismus, vzdvihovat kulturní význam tradice a vlastenectví, obhajovat národní stát a zásady židovsko-křesťanské civilizace v anglosaském provedení.

Jak jste všechno zvládal jako otec

rodiny se sedmi dětmi?

Děti zvládala na plný úvazek v domácnosti má manželka, tak jako kdysi má matka, na rozdíl od ní jsme ale měli pomocné ruce dvě „au pair“, která jezdí do Británie, aby se naučila anglicky. Vlastnili jsme i auto a mohli pořídit velký nákup na celý týden, což by v socialismu bývalo nemyslitelné.

O něčem vypovídá, že do Československa jste se vrátil hned 1. 12. 1989. Doma jsme mluvili česky a po pádu režimu, o němž jsme se ženou nepochybovali, jsme se chtěli domů vrátit. Přestože to děti věděly, čas plynul a možná měly pocit, že se do rodné země rodičů vrátit nebudou muset. Každopádně nebylo snadné je naučit tak složitému jazyku, jako je čeština. Představte si tu hrůzu, že se musíte naučit rody všech zvířat, rostlin i předmětů a podle vzorů je skloňovat. Angličtina až na pár výjimky má jen -to-. Při mém pracovním vytížení jsem měl vliv jen na tři děti. Nejstarší syn, který uměl česky nejlépe, protože jsme na něho byli se ženou zpočátku dva, se v Praze usadil.

Ptala se Olga Nytrová

Můžete si přečíst

Jonáš: Biblickým textem provází Pavel Hošek. Biblion 2023

Profesor religionistiky a autor řady populárních knih Pavel Hošek se vydává do hlubin příběhu starozákonního proroka Jonáše, aby v jeho tváři objevil svůj vlastní stín. Co brání člověku chovat se soucitně ke druhým? V nakladatelství Biblion vychází literární komentář k další biblické knize. Na příběh urputného proroka nahlíží jako na dobrosrdečný Boží vtíp o nás samotných.

Pro své pohádkové kulisy bývá příběh proroka Jonáše uvězněného v břiše ryby považován za vhodný především pro děti. Pavel Hošek, který se dlouhodobě zabývá religionistickým výkladem krásné literatury, objevuje v hlavní postavě příběhu spíše jistou dětinskost, kterou se ovšem často vyznačujeme i my dospělí. Jonáš se vyhýbá odpovědnosti, nebere ohled na své okolí a největší radost mu dělá jeho vlastní pohodlí. Dá se s takovým zabeđeným člověkem vůbec hnout?

Pavel Hošek ve svém výkladu Jonášovi od začátku fandí. Údernými glosami sleduje Jonášovu nelogickou cestu pryč od jeho poslání, nastavuje nám zrcadlo a nutí nás přemýšlet, proč tento fantastický příběh tak nápadně připomíná naši vlastní realitu. Ohniskem Jonášova příběhu je ovšem nakonec samotný charakter Boha, který ve své překvapivé laskavosti a soucitu otvírá nečekaně

nařejnou perspektivu jak pro pohanské město Ninive, tak pro zarputilého proroka.

Knih vychází jako třetí svazek edice Dennodenně, která nahlíží pradávne biblické příběhy brýlemi současných inspirativních osobností. Dosud vyšly svazky Ester z pera spisovatelky Jany Šrámkové a Piseň písní v podání husitské farářky Martiny Viktorie Kopecké.

Ukázka z knihy:

Něco se zvrto hned v prvním dějství. Takhle přece dobrý příběh nezačíná. Jako když člověk procitne do nového dne a vzápětí se udeří do hlavy. První věta navnadí čtenáře na zajímavé dobrodružství a hned ve druhé přijde zkrat. Závodník zakopl už na startovní čáře. Je to záhadná postava, tenhle Jonáš. Podivín. Na první pohled. Zaměstnání? Prorok. Pracovní náplň? Vyřizovat vzkazy. Odkud? Z nebe. Tak v čem je problém? Nebeský hlas přece promluvil. Zadáni je jasné. Co víc si člověk může přát, když už je jednou prorok? Dostal pověření shůry, smí být součástí něčeho velkého. Má všechny důvody svolat přátele a vystrojit hostinu. Než vyrazí na cestu, na kterou byl poslán. Jenže Jonáš je postava tajemná a nevyzpytatelná. Nebeský hlas ho posílá na východ – a on vyrazí na západ, přesně opačným směrem. Odmítá úkol, který mu byl svěřen. Snaží se mu vyhnout za každou cenu. Kličkyje, schovává se, utíká pryč. Jako by šlo před hlasem z nebe zalézt někam do úkrytu. Proč to dělá? Bojí se něčeho? Zlobí se? Nemá čas? Přišla na něj duchovní krize? Plánoval něco jiného? Kdo ví. Jonášův příběh je zvláštní. Nevíme o něm skoro nic, kromě toho, že se vymyká všem standardům. Není jako jiní proroci. Je to chodící záhada. Muž, který v sobě nosí tajemství. A zároveň se člověk při čtení jeho příběhu občas neubrání úsměvu. Jonáš se totiž chová přesně tak, jak se někdy chováme všichni.

www.biblion.cz

„Ztracený“ malíř...

Dokončení ze str. 3
Emanuel Zamrazil v tomto období již nebral do rukou paletu a štětec. V Praze navštěvoval ilegální shromáždění Apoštolské církve. Zemřel pravděpodobně v 50. letech 20. století v Neveklově u své neteře, která mu až do konce svého

života byla vděčná, že ji „naučil brát“ do rukou Bibli. Ohmatanou si ji jediná přinášela na biblické hodiny do Husova sboru.

Do Neveklova jsem se po čase vrátil. Pátral jsem v pohřební knize v Křečovicích, navštívil Zamrazilovu rodnou chalupu ve Vlkoní-

cích čp. 3, procházel jsem hřbitovními uličkami v Křečovicích i Neveklově. Kdy Emanuel Zamrazil zemřel a kde je pochován, zatím nedokážu zodpovědět. Ale už tuším, kým chtěl být. Že toužil plout prost všech lidských pout. A napadá mě tak, zda jsme se neztratili spíše my, když jsme nepostřehli na cestě člověka s tlustou knihou kapesního formátu. **Martin Jindra**

Patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta společně s Kulturní radou Církve československé husitské si Vás dovoluji pozvat k setkání při příležitosti letošního 173. výročí narození

Tomáše Garrigua Masaryka,

kteří se koná pod záštitou
1. místopředsdkyně Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky Věry Kovářové
v rámci projektu „Naše a evropská společnost“

v budově Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky v Praze 1,
ve Sněmovní 1, v sále č. 205

v pondělí 6. března
2023 od 17 hodin.

V programu

úvodní pozdravy a projevy

Ing. Věra Kovářová, 1. místopředsdkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR
ThDr. Tomáš Butta, Th.D., patriarcha ČCSH
Doc. ThDr. David Tonzar, Th.D., Dr. h. c., pražský biskup ČCSH

přednášky

Mgr. Jakub Smrčka, Th.D., ředitel Husitského muzea v Táboře
„Česká reformace jako inspirace Masarykova myšlení“

doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., DSc., historik,
pracovník Historického ústavu AV ČR, v. v. i.
„Církev v době první republiky ve vztahu k prezidentu T. G. Masarykovi“

Komorní sbor Mistra Jakoubka ze Stříbra pod vedením Hany Tonzarové

Potvrďte, prosíme, svoji účast do 28. února 2023 na adresu Kulturní rada ČCSH, Mgr. Oldřich Nováček, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6
nebo na elektronickou adresu: prihlasky@ccsh.cz, kontaktní telefon: 737 279 993.

Projekt je uskutečněn za laskavé podpory Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a Ministerstva kultury České republiky.

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

O odplatě

Pán Ježíš nás nabádá, abychom se k ostatním nechovali dobře jen tehdy, když si spočítáme, že se nám to vyplatí. Pojďme si tedy spočítat, co máme dělat: pro získání tajenky si nejprve spočítejte následující příklady a poté si postupně vypište písmenka z řady tak, že začnete vždy od začátku (např. první výsledek je 3, takže vypíšete písmenko, stojící na 3. místě, další příklad vyšel 5. takže odpočítejte od začátku 5. písmeno atd.). Postupujte po sloupcích.

1 + 2 =	24 : 2 =	30 - 7 =
15 : 3 =	5 x 3 =	5 x 5 =
2 x 3 =	12 + 5 =	14 + 13 =
12 - 4 =	3 x 6 =	4 x 7 =
3 x 3 =	40 : 2 =	40 - 8 =
15 - 4 =	12 + 10 =	

dvKcDOETĚČPRSL0PSiITAOMČULDEGÁZJ

(Rešení z č. 6: kratší levá svička, chybějící konec ramene, ozdoby na stojanu, kratší stojan, delší plamen)

Jana Krajčířiková

Sbírka na pomoc obětem zemětřesení v Turecku a Sýrii

Husitská diakonie a Církev československá husitská vyhláší

„Finanční sbírku na pomoc obětem zemětřesení v Turecku a Sýrii“.

Finanční pomoc prosíme pošlete na transparentní sbírkový účet Husitské diakonie: 2501867242/2010, variabilní číslo 100.

Ničivé zemětřesení v Turecku a Sýrii si dosud vyžádalo přes pět tisíc životů, tisíce raněných a další desetitisíce lidí přišly o střechu nad hlavou. Lidé akutně potřebují zejména potraviny a vodu, teplé přikrývky, spacáky, zimní oblečení a také základní hygienické potřeby. Tato pomoc je momentálně nejvíce potřeba, aby lidé měli zajištěné základní podmínky pro život v provizorním ubytování. Následně budou potřeba peníze na obnovu domů a infrastruktury. Hluboce soucítíme s lidmi postiženými touto katastrofou.

Sbírka se bude konat v rámci bohoslužeb, peníze mohou posílat také jednotlivci na výše uvedený, pro tyto účely zřízený transparentní účet Husitské diakonie. Výtěžek sbírky pomůže do poslední koruny obětem zemětřesení. Děkujeme vám všem, kterým není lhostejný osud lidí trpících, a prosíme vás o finanční pomoc a modlitby za oběti této živelné katastrofy.

Kateřina Klasnová, ředitelka Husitské diakonie
Tomáš Butta, patriarcha Církve československé husitské

Z ekumeny

DIALOG O LIBERÁLNÍ DEMOKRACII V EVROPSKÉM PARLAMENTU

24. 1. 2023 se v Bruselu pod záštitou prvního místopředsedy Evropského parlamentu Othmara Karase konal seminář na téma Dialog v liberální demokracii. Zástupkyně Konference evropských církví (CEC) Marietta van der Tolová přispěla svým pohledem na věc a zdůraznila důležitou roli církví a náboženství: „Vidíme, že výchozí linie se přesouvají z opozice náboženství versus sekularismus k opozicím antiliberalismus vs. liberalismus, a proto budeme muset přeorientovat náš pohled na náboženství, nakolik budou náboženské komunity důležitými společenskými partnery při zadržování hrozby ze strany antiliberalní pravice.“

„Náboženství musí sehrát důležitou roli v tom, že budou mluvit o hranicích politického antiliberalismu a otevřeně říkat, v jakém okamžiku je politický antiliberalismus přestává reprezentovat, pokud je vůbec někdy reprezentoval. Ale také mohou sehrát roli v artikulování alternativních představ o vztahu mezi konzervativním náboženstvím a politikou, neboť to může udržet stabilitu ústavního demokratického řádu.“ uvedla také van der Tolová, která je postdoktorandkou na Blavatnik School of Government na Oxfordské univerzitě.

Othmar Karas je v Evropském parlamentu pověřen realizací článku 17 Smlouvy o fungování Evropské unie: „Unie udržuje otevřený, transparentní a pravidelný dialog s těmito církvemi a organizacemi, přičemž uznává jejich identitu a jejich osobitý přínos.“

10. VÝROČÍ DIALOGU MEZI STÁTEM A CÍRKVEMI

1. 1. 2013 vstoupil v platnost zákon č. 428/2012, Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. V preambuli zákona se uvádí, že díky obnově majetkové základny církví a náboženských společností získají církve svobodné a nezávislé postavení, které je předpokladem pro plnou náboženskou svobodu. Tamtéž se uvádí, že Parlament je odhodlán sřežít a rozvíjet zděděné kulturní a duchovní bohatství.

Petr Nečas označil podpis smluv s 16 církvemi dne 22. 2. 2013 „především jako akt spravedlnosti, protože jsou tímto krokem odčiněny některé křivdy, které byly učiněny církvím a náboženským společenstvem v průběhu komunistického režimu. Současně tím byly nastaveny základy pro nové moderní vztahy mezi státem na straně jedné a církvemi a náboženskými společnostmi na straně druhé.“ Pokus o nastavení dalších vztahů mezi státem a církvemi proběhl dne 11. 11. 2015, kdy se konal na půdě Senátu ČR odborný seminář na téma Dialog mezi státem a církví o možnostech a perspektivách spolupráce státu s církvemi a náboženskými společnostmi. Většina členských zemí Evropské unie včetně České republiky je nekofesijních, vzájemný vztah s církvemi je však kooperační. Jde o systémy, kde státy spolupracují s náboženskými společnostmi v různorodých oblastech, např. ve vězeňské duchovní péči, v charitativní a sociální oblasti, v duchovní péči v ozbrojených silách a v neposlední řadě v oblasti vzdělávání a výchovy. Tato skutečnost je v preambuli citovaného zákona vyjádřena větou „existence a působení náboženských společností je pokládáno za nezbytný prvek demokratické společnosti.“

Jiří Bochez, zdroj: <https://www.ceceurope.org>

